

Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић”
Београд

ЛУКА ЂЕЛОВИЋ
(1854 - 1929)

**ВЕЛИКИ ДОБРОТВОР
БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА**

- Каталог изложбе -

Београд
2004.

ЛУКА ЋЕЛОВИЋ
(1854 - 1929)
ВЕЛИКИ ДОБРОТВОР
БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Лука Ћеловић родио се у засеоку Придворцима код Требиња, на Светога Луку 18(30) октобра 1854. године. Још као дечака, родитељи су га послали у Бања Луку код очевог пријатеља Јована Пиштелића, да служи у трговини. Бања Луку напушта 1871. године и одлази у Брчко код стрица Јована Ћеловића да ради у његовој трговачкој радњи. У Брчком се и завршава школовање Луке Ћеловића али не може са сигурношћу да се утврди да ли је имао два или четири разреда основне школе.

Као осамнаестогодишњи младић, Лука, 1872. године долази у Београд. Његов земљак, архимандрит Нићифор Дучић, помогао му је у проналажењу посла и сместио га, као помоћника, у трговину Радосављевића и Игњатијевића. Када је пукла невесињска пушка, односно избио херцеговачки устанак 1875. године, Лука се, као добровољац, враћа у родну Херцеговину. У борбама са Турцима био је лакше рањен, али се брзо опоравља и у својој чети наставља борбу. Пошто и Србија објављује рат Турској, добровољци из Херцеговине враћају се у Београд, са њима и Лука, па наставља војевање у оба српско - турска рата, 1876. и 1877. - 1878. године.

По завршетку рата Лука почиње самостални посао. Његови земљаци, познати београдски трговци Паранос и Крсмановић, помажу му при отварању радње. Трговао је житом, шљивама, храном. У почетку је пословао са својим бившим газдама а касније са трговцима из Пеште и из Трста. Напорним

радом, штедљивошћу, одлучношћу, бистрином, проширује посао и постаје угледни трговац.

Иако релативно још млад човек, Ђеловић је увидео да је за Кнежевину Србију потребно да удружи домаћи капитал како би се задовољиле потребе трговине за кредитом, па оснива 1882. године Београдску задругу. Све до своје смрти био је на челу задруге и његова је заслуга што је ова задруга заузела једно од најугледнијих места међу тадашњим новчаним заводима. У своје време, задруга је давала зајмове Београдској општини, па чак и држави.

Од 1912. године, Лука је члан Управног одбора Народне банке Краљевине Србије. Нарочито се мора истаћи његов пожртвовани рад на спасавању имовине Народне банке за време Првог светског рата. Ђеловић прати новац Народне банке до Солуна а потом га, лађом, преноси у Марсеј. У Марсеју Народна банка притиче у помоћ избеглицама а Лука Ђеловић је за то време њен дежурни члан.

Лука Ђеловић је стару Савамалу, део града око железничке станице који је изгледао запуштено и по коме се за време поплава, у не тако далекој прошлости, саобраћало чамцима, претворио у отмен, модеран део града. Прво је подигао своју кућу у улици Краљевића Марка бр. 1, па луксузну палату Београдске задруге, затим, за оно време, огромну палату Бристол. Уредио је и велики, леп, прави европски парк чије је одржавање свакодневно надгледао.

Мало школован, више самоук, Ђеловић је ценио знање, школу и науку. Још 1911. године, у свом првом тестаменту, оставио је све своје имање Београдском универзитету јер је видео да је приватна помоћ драгоцену при оскудици средстава за научни рад и школство. Своју намеру о оснивању *Задужбине Луке Ђеловића - Требињца, београдског трговца*, саопштио је ректору Универзитета крајем децембра

1925. године, изразивши жељу да се оснивање задужбине објави на дан Светог Саве, 27. јануара 1926. године. Тога дана је тадашњи ректор Универзитета Павле Поповић прочитао Основно писмо о оснивању Задужбине:

“Захвалан из све душе Богу и свима добрим пријатељима својим који ме саветима и услугама помогоше да стечем своје имање;

Благодаран Србији, која ме је примила као свога грађанина и у коју сам још као нејако дете дошао из Требиња у Херцеговини, мога места рођења, и у којој сам целога века радио и текао;

Уверен да Наука и Привредни Рад најјаче потпомажу правилан и сталан напредак свакога народа и да се неговањем млађих нараштаја у сувременој васколикој научној образованости и припремањем истих за привредни рад најбоље обезбеђује будућност народна, и културна и политичка;

А желећи дати јасна доказа и о својој усрдној захвалности Краљевини Србији, мојој новој постојбини, и о своме великоме поштовању Науке, које сам целога века жудан био, а којој је данас средиште и главна творница за цело Српско племе *Универзитет Краљевине Србије у Београду*, оснивам задужбину под именом

**ЗАДУЖБИНА ЛУКЕ ЋЕЛОВИЋА - ТРЕБИЊЦА,
БЕОГРАДСКОГ ТРГОВЦА**

којом ће руковати Одбор састављен од Ректора, Проректора, Декана и Продекана свих факултета Београдског Универзитета”.

Задужбини је одмах уступљено имање Луке Ћеловића у Јаворској улици и сума од милион динара у обвезницама државног зајма.

“Само чист приход задужбине има се трошити и употребљавати на научне потребе и циљеве

Универзитета, а основни капитал не сме се ни у ком случају смањивати”.

Указом од 31. марта 1926. године Задужбина Луке Ћеловића - Требињца је озакоњена и правно потврђена. По изричитој жељи Луке Ћеловића, Задужбина је почела свој рад још за његовог живота, и то са приходима од поменутог имања у Јаворској улици и камате на милион динара. Прва помоћ из Задужбине Луке Ћеловића - Требињца, београдског трговца, дата је Богословском факултету као помоћ факултетском часопису “Богословље”, Правном факултету за “криминални институт”, др Ксенофану Шаховићу, професору Медицинског факултета, на име помоћи за проучавање гушавости по Јужној Србији, Филозофском факултету за израду централног каталога свих семинара, кабинета и института Филозофског факултета, Пољопривредном факултету за научна испитивања др Локоту и др Васиљевићу. Награђивани су и светосавски темати студената свих факултета.

У Правилима о руковању Задужбином, у члану 4, наведено је шта се подразумева под научном потребом Универзитета:

“Разрађивање научних питања у виду писмених састава, научне екскурзије, испитивање у лабораторијама, као и у библиотекама, на терену, архивама и научним центрима, откупљивање збирки од научног значења и библиотека, издавање научних и стручних радова, уџбеника и часописа, и све остало што одговара циљевима и потребама Универзитета по оцени Универзитетског савета”.

Задужбина је многим професорима омогућила истраживања и усавршавања: Милану Будимиру омогућен је рад у библиотекама у Минхену и Тибингену, Сениша Станковић је учествовао на интернационалном лимнолошком конгресу у Будимпешти, Антон Билимановић на

интернационалном конгресу примењене механике у Лијежу, Рихард Буријан је у Бечу, по позиву Бечког Биолошког Друштва одржао предавање, Александар Соловјев је на Светој Гори прегледао светогорске архиве и манастирске библиотеке, Теодор Тарановски је провео два месеца на научном раду у Прагу, Владета Поповић је истраживао путописе енглеских путника кроз југословенске земље у Библиотеци Британског Музеја у Лондону, Станко Шкерљ је истраживао у Венецији, Васиљ Поповић у Националној библиотеци у Паризу, Александар Дероко је проучавао архитектонске старине на нашем тлу, Недељко Кошанин је штампао часопис Ботаничке баште, откупљена је библиотека Стојана Новаковића...

После смрти Луке Ћеловића 15. августа 1929. године, Универзитет је преузео управу над његовом целокупном имовином коју су чинили:

1. плац са зградама у Јаворској улици бр. 7 и 9. Зграде су све приземне, од слабог материјала, врло старе и склоне паду, изузимајући једне у дворишту, која је од тврдог материјала.

2. двоспратна кућа од тврдог материјала са 4 стана и четири дућана у приземљу у Краљевића Марка ул. бр. 1. Зграда је на лепом месту, солидно изграђена и сразмерно добро очувана.

3. палата на углу Карађорђевој 65, и Загребачке 1. Зграда је четвороспратна. Има у њој 24 модерна стана и 5 дућана из Карађорђевој ул. бр. 65 и 2 дућана из Загребачке ул. бр. 1. Зграда је саграђена после рата, солидне израде, са модерним распоредом у становима, који имају све потребне просторије, са 3 лифта за станаре и 3 лифта теретна.

4. палата, која се протеже дуж целе Загребачке ул. бр. 3, 5, 7 и 9 и Босанске ул. бр.16. Зграда је троспратна са пет засебних улаза. Има 31 стан и 7 дућана. Зграда је потпуно нова, израде солидне, са

модерним распоредом просторија у становима. Снабдевена је са 4 теретна лифта.

Станови и локали су се издавали тако да је Задужбина на основу закупа имала годишње око милион и по динара.

По решењу одбора Задужбине, цела приватна библиотека Луке Ћеловића, са три његова ормана и две кинеске вазе, предата је Универзитетској библиотеци почетком 1930. године.

Библиотека има 580 инвентарних бројева и преко 1100 књига. Поред нешто књига на француском и немачком језику, библиотека садржи највише дела домаћих писаца. Има велики број свезака разних правила, статута, споменица и извештаја са статистичким подацима многих државних и приватних предузећа, банака, акционарских друштава и хуманих и патриотских организација. У њој се налази и око 80 књига и брошура објављених у Француској и Швајцарској за време Првог светског рата.

Сваке године Задужбина је додељивала Универзитетској библиотеци и извесну суму новца који је она трошила на куповину нових књига и периодике, као и откуп посебних збирки.

После Другог светског рата, дошло је до национализације зграда које је Лука Ћеловић оставио Универзитету, један део је претворен у студентски дом. Тај део је Универзитет, сматрајући да није подесан за ову намену, разменио, седамдесетих година прошлог века, са предузећем Металсервис за станове.

Од недавно поново постоји Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Ћеловића при Универзитету у Београду.

Њу чини само мали део имовине коју је Лука Ћеловић оставио Универзитету, али је и тај део засад довољан да се не потврде речи Ива Андрића: “Сви ми

умиремо само једном, а велики људи по два пута; једном кад их нестане са земље, а други пут кад пропадне њихова задужбина”.

На изложби коју је Универзитетска библиотека организовала поводом стопедесетогодишњице рођења Луке Ђеловића, поред дела о задужбинама и уџбеника чије је штампање омогућила Задужбина Луке Ђеловића, изложене су књиге из посебне библиотеке Луке Ђеловића - Требињца која носи ознаку ПБ₆ : дела која се односе на Херцеговину, Лукин родни крај, дела о националним темама, стручне књиге које је Лука сакупљао, дела о добротворним друштвима, календари и периодика и нека значајнија дела из ове библиотеке.

ЗАДУЖБИНЕ

Процењује се да су задужбина Влајка Каленића, задужбина Николе Спасића из 1920. године и задужбина Александра Крсмановића из 1924. године, појединачно посматрано, биле једнаке или чак веће од чувене Нобелове фондације. Нажалост, данас су оне симболичне и једва се одржавају при чему се спроводе и то делимично само неки од утврђених циљева.¹

1. *Закон о задужбинама : са уредбом о управи имовином задужбина и вршењу права надзора над задужбинским управама.* – Београд : Издавачка књижарница Геце Кона, 1927. – 31 стр. ; 18 цм (Збирка закона протумачених и објашњених судском и административном праксом / издаје Гојко Никетић; св.19)
П 269

2. **МИТРОВИЋ, Чедомилъ**
Добротвори Београдског Университета : светосавски говор ректора Београдског Университета Др Чедомилъа Митровића држан 27 јануара 1929 год. – Београд : Универзитет у Београду, 1929. – 13 стр. ; 23,5 цм (Публикације Ректората ; 28)
БП 613

¹ Миладиновић, Снежана. Задужбине. – Бгд, 2000. – стр.69

3. *Споменица великом добротвору Београдског универзитета Луки Теловићу – Требињцу београдском трговцу : са извештајем о раду задужбине до 31. XII 1930 / средио за штампу Павле Стевановић. – Београд : Издање Задужбине Луке Теловића – Требињца, 1931. – 123 стр. : илустр. ; 23 цм
Р 3418*
4. *Извештај о стању и раду Задужбине Луке Теловића – Требињца београдског трговца : у години 1931 / средио за штампу Павле Стевановић. – Београд : Издање Задужбине Луке Теловића – Требињца, 1932. – 64 стр. ; 23, 5 цм
Р 2699*
5. *Закон о задужбинама и правилник за примену закона о задужбинама. – Београд : Министарство просвете, 1932. – 37 стр. ; 18 цм
Р 2655*
6. *Задужбине и фондови Београдског универзитета. – Београд : Универзитет, 1940 – 1942. – 3 књ. (XXV, 478;54;52 стр.); 24 цм (Универзитет у Београду ; 58, 60, 61)
Р 3432*
7. MARTINOVIĆ, V.L.D.
*Da li je dopuštena eksproprijacija zadužbinske imovine // Nova administracija. - God.5, br.3 (1957), str.354- 355
Ч 1 496*

8. *Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта* // Службени гласник Федеративне Народне Републике Југославије. - Год.14, број 52 (31. децембар 1958.), стр. 1221 – 1227
VI 90
9. SAVEZNA NARODNA SKUPŠTINA
Stanbena politika : ekspozea – zakoni – diskusije. – Beograd : Kultura, 1959. – 235 str. ; 20 cm
П 1 1791
10. SAVIĆ, Miroљjub
Zadužbine kod nas // Kultura, br. 4 (1969), str. 96 – 106
Ч 1 755
11. SAVIĆ, Miroљjub
Zadužbine i fondacije // Kultura, br. 9 (1970), str. 210 – 239
Ч 1 755
12. ORLIĆ, Miodrag
Društveni značaj univerzitetskih zadužbina // Univerzitet danas. - God. 11, br. 2 – 3 (1970), str. 85 – 94
Ч 1 711
13. *Закон о задужбинама, фондацијама и фондовима* // Службени гласник Социјалистичке Републике Србије. - Год. 28, бр. 48 (25. новембар 1972.), стр. 1345 – 1347
VI 94
14. *Закон о задужбинама, фондацијама и фондовима* // Службени гласник Социјалистичке Републике Србије. - Год. 45, бр. 59 (28. децембар 1989), стр. 2134 – 2136
VI 94

15. АВРАМОВИЋ, Зоран
Задужбине, фондови, фондације и легати у култури Србије / Зоран Аврамовић. – Београд : Завод за проучавање културног развјатка, 1992. – 102 стр. ; 20 цм
I 38820
16. СОФРОНИЈЕВИЋ, Мира
Даривали су своје отечеству / Мира Софронијевић. – Београд : DBR Publishing : Библиотека града Београда, 1995. – 294 стр. : илустр. ; 24 цм
(Библиотека Добротвори. Заједничка издања; 1)
II 59656
17. БУНЧИЋ, Соња
Задужбина / Соња Бунчић. – Нови Сад : Правни факултет, 1998. – 224 стр. ; 29 цм (магистарски рад)
PM 2502
18. МИЛАДИНОВИЋ, Снежана
Задужбине / Снежана Миладиновић. – Београд : Правни факултет, 2000. – 337 стр. ; 29 цм (докторска дисертација)
РД 17193

УЦБЕНИЦИ
ЧИЈЕ ЈЕ ШТАМПАЊЕ ОМОГУЋИЛА
ЗАДУЖБИНА ЛУКЕ ЋЕЛОВИЋА - ТРЕБИЊЦА

19. ВУКОВИЋ, Антоније
Опита патологија / Антоније Вуковић. – Београд :
Универзитет у Београду, 1940. – XI, 338 стр. : илустр.
; 23 цм (Издање Задужбине Луке Ћеловића –
Требињца ; књ.4)
J 364

20. ЂУРИЧИЋ, Илија
Основи специјалне патолошке физиологије / И.
Ђуричић. – Београд : Универзитет у Београду, 1940. –
XI, 338 стр. : илустр. ; 24 цм (Издање Задужбине Луке
Ћеловића – Требињца ; књ. 1)
E 408

21. СИМИЋ, Чедомир
Протозое : паразити човека и домаћих животиња II
/ Чед. Симић. – Београд : Универзитет у Београду,
1940. – XII, 337 стр. : илустр. ; 24 цм (Издање
Задужбине Луке Ћеловића – Требињца ; књ.2)
J 364

22. ЋАЈКАНОВИЋ, Veselin
Florilegium latinum in usum scholarum / Veselin
Ћајкановић. – Beograd : Universitas, 1940. – XI, 135 str.
; 25 cm (Задужбина Луке Ћеловића – Требињца ;
књ.3)
J 364

23. ЖАРДЕЦКИ, Вјачеслав
Основи теориске физике : са 47 слика у тексту / В. Жардецки. – Београд : Универзитет у Београду, 1949. – XI, 400 стр. : илустр. ; 23 цм (Издање Задужбине Луке Ћеловића – Требињца ; књ.5)
Ф 63
24. НЕШИЋ, Милан
Техничке мелиорације земљишта : наводњавање / М. Нешић. – Београд : Универзитет у Београду, 1941. – XI, 177 стр. : илустр. ; 24 цм (Издање Задужбине Луке Ћеловића – Требињца ; књ.9)
Ј 364
25. ПОПОВИЋ, Васиљ
Историја новог века : 1492 – 1815 / В. Поповић. – Београд : Универзитет у Београду, 1949. – XIV, 385 стр. : илустр. ; 23 цм (Издање Задужбине Луке Ћеловића – Требињца ; књ.8)
Р 3170
26. ФАРМАКОВСКИ, Владимир
Локомотиве : општи део / В. Фармаковски ; Д. Витас. – Београд : Универзитет, 1941. – XI, 303 стр. : илустр. ; 24 цм (Издање Задужбине Луке Ћеловића – Требињца ; књ. 6)
З 297
27. КОСТИЋ, Александар Ћ.
Основи нормалне хистологије / Александар Ћ. Костић. – Београд : Универзитет у Београду, 1942. – XV, 790 стр. : илустр. ; 24 цм (Издање Задужбине Луке Ћеловића – Требињца ; књ. 10)
Ј 364

ХЕРЦЕГОВИНА

Захваљујући помоћи из фонда Луке Ђеловића, лекарска мисија које је имала 54 учесника провела је месец дана, 1930. године у Херцеговини и бесплатно прегледала око 10.000 људи. Најпознатији професори са београдских клиника обављали су и мање хируршке интервенције, поправљали зубе, вршили корекције вида, делили лекове, обављали лабораторијске прегледе. Херцеговину су изабрали за рад на иницијативу ректора Универзитета, да би се на тај начин бар донекле одужили свом великом добротвору Луки Ђеловићу, радећи специјално у његовом родном крају. Др Ђорђе Ђорђевић је записао после ове мисије и ово: "Највећи одзив што смо га до сада уопште имали, а према томе и највећи посао био је у Требињу. Нема никакве сумње да је народ тога краја најдубље схватио смисао нашега рада и томе се и одазвао. Било је највеће уживање свакодневно сусретати све лепше и лепше типове, као за живу историју постављене јунаке, са дивним чистим говором, широком искреношћу, великом бистрином, врло често и код најстаријих људи. Изгледа да је Требиње и његова околина по природи одређено за стварање и одгајање овако дивних типова".

И сам овај запис је у славу Луки Ђеловићу и његовим земљацима.

28. ДЕДИЈЕР, Јевто

Херцеговина и Херцеговци / од Ј. Дедијера. – У Новом Саду : Издање Матице српске, 1912. – стр. 47 – 73. ; 23 цм (Засебан отисак из 289 књ. Летописа Матице српске)

ПБ 6 186

29. НИКАШИНОВИЋ, Божидар
Политика осиромашења народа у Босни и Херцеговини : финансијско – економна студија / од Божидара Никашиновића. – Београд : пишчево издање, 1903. – 51 стр. ; 23 цм – Прештампано из Српског Пијемонта. – Са посветом писца
ПБ 6 232
30. ТРЕБИЊЕ. СРПСКА ШТЕДИОНИЦА.
Извештај о раду у трећој пословној години. 1908. – У Дубровнику : Српска дубровачка штампарија Дра Грацића и др., 1909. – 16 стр. ; 29 цм
ПБ 6 126
31. *Споменица педесетогодишњице Невесињског устанка 1875 – 1925 : историја добровољаца / уредио Кирило Ј. Цвијовић. – Београд : Савез добровољаца, 1925. – XIII, 144 стр. : илустр. ; 23 цм*
ПБ 6 66
32. *Божихна радост : четврта архијерејска посланица Јована епископа захумско - херцеговачког о Божићу 1928. – Ниш : Штампарија “Св. Цар Константин”, (1928). – 8 стр. ; 22 цм*
ПБ 6 213
33. *Споменица о херцеговачком устанку 1875. године. – Београд : Одбор за подизање невестињског споменика, 1928. – XIX, 219 + 1 карта : илустр. ; 21 цм – Са посветом Луки Ћеловићу*
ПБ 6 221

НАЦИОНАЛНЕ ТЕМЕ

34. ЛАЗИЋ, Сима Лукин

Кратка повјесница Срба од постања српства до данас / написао Сима Лукин Лазић (Врач Погађач). – Загреб : издање пишчево, 1894. – 176 стр. ; 21 cm (Српска књига за народ ; 2)

ПБ 6 519

35. REISS, Rudolph Archibald

Comment les Austro – Hongrois ont fait la guerre en Serbie : observations directes d' un neutre / par R. A. Reiss. – Paris : Librairie Armand Colin, 1915. – 48 str. : illustr. ; 21 cm

ПБ 6 54

36. NIEDERLE, Lubor

La Race slave : statistique, démographie, anthropologie / par Lubor Niederle ; traduit du tchèque par Louis Lèger. – 2 éd. rev. – XV, 231 str. ; 18 cm

ПБ 6 567

37. BOPPE, Auguste

A la suite du gouvernement serbe : de Nich à Corfou 20 Octobre 1915 – 19 Janvier 1916 / Auguste Boppe. – Paris : Editions Bossard, 1917. – 158 str. + 1 karta. ; 16 cm

ПБ 6 62

38. PERRIER, Edmond

L' effort serbe : discours prononcés à la Sorbonne le 8 février 1917 dans la Conférence organisée par le Comité pour l' effort de la France et de ses alliés / par Edmond Perrier, Joseph Reinach, Mil. R. Vesnitch. – Paris : Librairie Fèlix Alcan, 1917. – 40 стр. ; 23 cm . – Extrait de la Revue des Sciences politiques du 15 Avril 1917

ПБ 6 45

39. BARBY, Henry
Avec l' armée serbe : de l' ultimatum autrichien à l' invasion de la Serbie / Henry Barby. – Paris : Albin Michel, 1918. – 446 str. : ilustr. ; 18 cm (La guerre mondiale)
ПБ 6 562
40. BENOIT – SIGOYER, Madeleine de
La Patrie serbe / par Madeleine de Benoit-Sigoyer. – Paris : Jouve et Cie Editeurs, 1918. – 259 str. ; 18 cm
ПБ 6 533
41. МОКРАЊАЦ, Јован В.
Стари краљ : драмске слике једног новембарског дана у Албанији 1915 – те године / Јован В. Мокрањац. – Сарајево : издање писца, 1925. – 35 стр. ; 20 цм – Са посветом аутора
ПБ 6 168
42. ДИМИТРИЈЕВИЋ, Стеван М.
Стевана Стратимировића митрополита карловачког план за ослобођење српског народа / Стеван М. Димитријевић. – Београд : Штампa Задруга штампарских радника “Родољуб”, 1926. – 47 стр. ; 23 цм – Са посветом аутора. – Прештампано из “Богословља”, св.1, књ.1
ПБ 6 155
43. РАНКОВИЋ, Живан Ј.
Војвода Радомир Путник : његов живот и рад. – Сарајево : Државна штампарија, 1926. – 320 стр. : илустр. ; 20 цм (Збирка великих војника; књ.1)
ПБ 6 374

44. БОГДАНОВИЋ, Ђорђе
Повлачење српске војске на Приморју и оснивање “интендантске базе” у Драчу и Скадру : са 2 прегледне карте / Ђ. Богдановић. – Загреб : (б.и.), 1927. – 185 стр. ; 21, 5 цм – Са посветом аутора
ПБ 6 181
45. *Нова Србијанка : борбе за ослобођење 1804 – 1815. год : историја и народна поезија / приредио Ср. Ј. Стојковић. – Београд : Друштво Светога Саве, 1927. – 264 стр. : илустр. ; 27 цм (35 књига Друштва Светога Саве)*
ПБ 6 508
46. РАЈС, Рудолф Арчибалд
Шта сам видео и проживео у великим данима : саопштења једнога пријатеља из тешких времена / Р. А. Рајс; превод Вељка Милићевића. – Београд : Државна штампарија Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, 1928. – VIII, 277 стр. ; 24 цм
ПБ 6 91
47. ТАЈЗЕН, Фридрих фон
Југословенски проблем : студија о балканској политици / од Фридриха фон Тајзена. – Београд : Издавачка књижарница Напредак, 1928. – XIII, 110 стр. ; 21 цм
ПБ 6 88
48. ДАМЈАНОВИЋ, Јеша Ј.
Из мога ратнога дневника : забелешке из ратова 1912 – 1918. – Осиек : Штампарски завод Крбавац и Павловић, 1929. – 79 стр. ; 23 цм
ПБ 6 152

СТРУЧНА ДЕЛА

49. ЈОВАНОВИЋ, Никола С.

Економско Регретиит mobile и праве потребе у Србији / од Николе С. Јовановића "Американца". - Београд : Штампарииа код Св. Саве, 1881. - 114 стр. ; 16 цм
ПБ₆ 507

50. КРАЉЕВСКО - СРПСКО МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА. ОДЕЉЕЊЕ ЦАРИНСКО.

Зборник закона, правила и наредба по струци царинској. - Део 1-4. - Београд : Штампано у Штампариии Напредне странке, 1884. - XXVIII, 452; XXIV, 493; LXXXIV, 404; XVI, 425 стр. ; 22 цм
ПБ₆ 72

51. ЛАВЕЛАЈ, Емил де

Крива и новчана скученост / од Емила де Лавелаја. - Београд : Штампано у Штампариии Напредне странке, 1885. - 14 стр. ; 22 цм
ПБ₆ 196

52. МИНИСТАРСТВО ВОЈНО.

Магацинска служба у ратно доба. - У Нишу : Филијал Државне штампариие, 1885. - 47 стр. ; 21,5 цм
ПБ₆ 211

53. *Каталог излагача и изложених предмета на VI изложби Српског Пољопривредног друштва приређеној приликом славе 30. и 31. октобра и 1. и 2. новембра 1902. године : уређен по азбучном реду по окрузима.* - Београд : Штампарииа Свет. Николића, 1902. - 60 стр. ; 22 цм
ПБ₆ 231

54. ХУБЕР, Т.
Како се чита биланс / од Т. Хубера ; превео Марко В. Ђорђевић. - Београд : Штампа Ч. Стефановића преко од “Руског Цара”, 1905. - 15 стр. + 1 прилог. ; 24 цм
ПБ₆ 236
55. *Извештај I и II опште недељно - занатлиске школе у Београду : за школску 1907 / 8 год.* - У Београду : Нова штампарија “Давидовић”, 1908. - 30 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 261
56. СРПСКО ТРГОВАЧКО УДРУЖЕЊЕ.
Рад у 1907. години. - У Београду : “Бранко Радичевић” - Штампарија Гавр. Давидовића, 1908. - 60 стр. ; 22 цм
ПБ₆ 253
57. СТАНАРЕВИЋ, Никола
Београдске банке у 1911 : преглед стања са статистичким подацима / од Ник. Станаревића. - Београд : Штампарија “Св.Саве”, 1912. - 39 стр. ; 19 цм - Прештампано из “Економиста”
ПБ₆ 410
58. *Споменица двадесетпетогодишњице Трговачке школе Београдске трговачке омладине 1884 - 1914 : 6. августа 1914. године.* - Београд : Нова штампарија Саве Раденковића и брата, 1914. - 189 стр. : илустр. ; 23 цм
ПБ₆ 87

59. ПРЕДИЋ, Јосиф

Трговачко књиговодство : III део за новчане заводе, фабрике и рударство : уџбеник за IV разр. Трг. Академије и за приватну употребу. - 2 доп. изд. - Београд : Штампарија М. Карића, 1920. - 223 стр. ; 23 цм

ПБ₆ 207

60. *Народна Банка 1921.* - У Београду : Штампарија

“Доситије Обрадовић”, 1922. - XXIV, 49 стр. ; 30 цм

ПБ₆ 130

61. ПРЕДИЋ, Јосиф

Трговачка кореспонденција за школску и приватну употребу / израдио Јосиф Предић. - Београд : седмо издање пишчево, 1924. - 144 стр. ; 23 цм - Са посветом аутора

ПБ₆ 209

62. БЕОГРАД. ИЗВОЗНА БАНКА.

Извештај о раду 1926. године : XXI редовни збор акционара 13. фебруара 1927. год. - Београд : “Млада Србија”, 1927. - 36 стр. ; 30,5 цм - Са посветом Луки Ћеловићу

ПБ₆ 134

63. БЕОГРАД. ТРГОВАЧКА КРЕДИТНА БАНКА.

Извештај Управног и Надзорног одбора о раду у 1927. год. поднесен VI редовној годишњој скупштини акционара на дан 19. II 1928. год. - Београд : Штампарија “Светозар Милетић”, 1928. - 11+(6) стр. ; 20,5 цм - Са посветом Луки Ћеловићу

ПБ₆ 123

64. БЕОГРАД. ФОНД ЗАНАТСКОГ ДОМА.
Извештај Управног и Надзорног одбора о раду за 1927. годину. - Београд : Штампарија “Меркур”, 1928.
- 23 стр. : илустр. ; 24 цм
ПБ₆ 122

65. НАЦИОНАЛНИ ОДБОР СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА МЕЂУНАРОДНЕ ТРГОВАЧКЕ КОМОРЕ
Резолуција IV конгреса Међународне трговачке коморе одржаног у Штокхолму 27. VI – 2. VII 1927. год. : са кратким приказом о деловању међународне трговачке коморе. - Београд : Графички институт “Народна мисао”, 1927. - 35 стр. ; 23 цм
(Публикација бр. 2)
ПБ₆ 220

ДОБРОТВОРНА ДРУШТВА

66. *Правила Београдске задруге за међусобно помагање и штедњу.* - Београд : Штампарииа Задруге Штам. Раденика, 1887. - 20 стр. ; 23 см
ПБ₆ 227
67. *Извештај Управе Друштва за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце о своме раду у 1893. години.* - Београд : Штампано у Штампарији Светозара Николића, 1894. - 15 стр. ; 24 цм
ПБ₆ 264
68. *Рачун сталног и покретног фонда Друштва Св.Саве за 1891. , 1892. , 1893. и 1894. год.* - Београд : Парна штампарииа Д. Димитријевића, 1895. - 15 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 75
69. *Споменица четворогодишњег рада Одбора Госпођа Књегиња Љубица : 1889, 1900, 1901 и 1902. г.* - Београд : Електрична штампарииа и стереотипија Тодора К. Наумовића, 1903. - 139, I стр. ; 20,5 цм
ПБ₆ 372
70. *Извештај Друштва уједињених београдских раденика за узајамно помагање у болести и смрти и певачког хора "Кара-Ђорђе" о њиховом раду у 1904. год.* - Београд : Штампа Ч. Стефановић преко од "Руског Цара", 1905. - 38 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 258

71. СРПСКО ДРУШТВО ЦРВЕНОГА КРСТА.
Извештај за 1909. годину поднесен тридесет другом главном годишњем скупу држаном 15. јуна 1910. године у Београду. - Београд : Штампано у Државној штампарији Краљевине Србије, 1910. - XLII, 545 стр. ; 24 цм
ПБ₆ 73
72. *Правилник и пословник Друштва за подизање “Дома Милосрђа” и потпомагање сиротних старица, стараца и потпомагање и васпитање деце сирочади у Крагујевцу : основано 1910. год. 15. јуна.* - Крагујевац : Штампарија “Будућност”, 1911. - 20 стр. ; 19 цм
ПБ₆ 326
73. *Стање просветних задужбина у 1910.* - Београд : Задужбинско одељење Министарства просвете и црквених послова, 1911. - 13 стр. ; 26 см
ПБ₆ 14
74. *Приложници Српског Народног Инвалидског фонда Свети Ђорђе под високом заштитом Њ. К. Вис. Престолонаследника Александра.* - Књ. 1. - Београд : Штампарија Ђорђа Мунца и М. Карића, 1914. - 16 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 288
75. *Аустралијанска задужбина за Институт за антропозеографију, социологију и економију.* - Београд : Државна штампарија Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, 1920. - 12 стр. ; 15,5 цм
ПБ₆ 358

76. *Задужбина Косте Шамановића мајора у пензији и његове супруге Данице за подизање болнице у срезу грузанском округа крагујевачког.* - Београд : Државна штампарија Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, 1921. - 16 стр. ; 14 цм
ПБ₆ 252

77. *Задужбина годишњак “Фонда Станојла и Драгиње Петровића” за годину 1924 - 1925 : чланци, приче, песме, предавања, извештаји.* - Београд : Издање “Фонда Станојла и Драгиње Петровића”, 1925. - 109 стр. : илустр. ; 24 см (Издање “Фонда Станојла и Драгиње Петровића”, 4)
ПБ₆ 89

78. *Извештај Кола српских сестара у Сарајеву за годину 1926/ 7.* - Сарајево : Државна штампарија, 1927. - 21 стр. ; 32 цм
ПБ₆ 121

79. БЕОГРАД. ХУМАНО ДРУШТВО РОТКВА.
Јубиларна споменица 1909 - 1929 : о двадесетогодишњици друштвенога рада. - Београд : Хумано друштво “Ротква”, 1929. - 38 стр. : илустр. ; 23 цм

80. *Извештај друштва за помагање сиромашних а вриједних Срба слушаача у Кр. Свеучилишту Фрање Јосипа I у Загребу.* - Загреб : Управљачки Одбор (Српска штампарија у Загребу), (б.г.). - 21 стр. ; 19 цм
ПБ₆ 346

81. *Извештај Централног одбора Српске Народне Одбране у Америци о скупљеним прилозима за Црвени крст у Србији и Црној Гори : од 22. јула 1914. до 30. септембра 1917. год.* / предговор М. И. Пупин. – New York : Издао Централни Одбор Српске Народне Одбране у Америци, (б.г.). - 95 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 270

КАЛЕНДАРИ И ПЕРИОДИКА

82. *Годишњица Николе Чупића*. - Књ. 1. - У Београду : у Државној штампарији, 1887. - 347 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 100
83. *Српске илустроване новине : за забаву, поуку, уметност и књижевност / уређује Стеван В. Поповић*. - Нови Сад : Штампарија А. Пајевића, 1881. - 188 стр. : илустр. ; 40,5 цм
ПБ₆ 25
84. *Српски занатлија : календар са сликама за 1890*. - У Београду : издање “Занатлиског удружења”, 1889. - 20, 82 стр. : илустр. ;
ПБ₆ 144
85. *Дело : лист за науку, књижевност и друштвени живот*. - Београд : Парна радикална штампарија, 1895. - 508 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 97
86. *Босанска вила : лист за забаву, поуку и књижевност / уредио Никола Т. Кашиковић - Сарајлија*. - Сарајево : Прва српска штампарија Ристе Ј. Савића и друга, 1898. - 364 стр. : илустр. ; 31 цм
ПБ₆ 22
87. *Звезда за забаву, поуку и књижевност / уредник Јанко М. Веселиновић*. - Београд : Штампарија код “Просвете” С. Хоровица, 1900. - 148 стр. ; 24 цм
ПБ₆ 422

88. *Коло* : књижевни и научни лист / власник и уредник Дан. А. Живаљевић. - Књ. трећа. - У Београду : Електрична штампарија Петра Ћурчића, 1902. - VIII, 830 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 33

89. *Учитељ* : педагошко - књижевни лист / уредник Мих. М. Станојевић. - Београд : Нова штампарија - Давидовић, 1906 .- за год.1905 - 06. - 752 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 103

90. *Срђ* : лист за књижевност и науку / одговорни уредник Антоније Вучетић. - Дубровник : Српска Дубровачка Штампарија Др. Грацића и Др., 1906. - VII, 800 стр. ; 23 цм
ПБ₆ 104

91. *Српски народни календар Царевина за просту 1917. која има 365 дана* / уредио Милан Јевтић. – New York : Издање Српске књижаре Боже Ранковића, (1916). -207 стр. ; илустр. ;
ПБ₆ 84

(10.000 ових календара откупио је Михаило И. Пупин и поклонио их српској војсци)

92. *Домовина* : илустровани календар за годину 1918 која је проста. - У Крфу : Издање Министарства просвете и црквених послова, 1918. - 23, 192 стр. ; илустр. ;
ПБ₆ 81

93. *Вардар* : календар Кола српских сестара за просту 1923. годину која има 365 дана. - Београд : Издање Кола српских сестара, 1922. - 152, 24 стр. : илустр. ;
ПБ₆ 82

ОСТАЛА ДЕЛА

94. BREHM, Alfred Edmund

Brehms Tierleben. – Bd. 1 – 10. – Leipzig und Wien, 1890 – 1893

штампано готицом. - У првом тому на полеђини корица забелешка Луке Ћеловића : отвара се каса (са шифром за отварање). -

ПБ₆ 95

95. ЛОЗАНИЋ, Сима М.

Анализе београдских и топчидерских пијаћих вода, минералних вода по Србији и српског фосилног угља / од С. М. Лозанића. - У Београду : Краљевско - српска државна штампарија, 1886. - 60 стр. : 23 цм - Са посветом аутора Луки Ћеловићу

ПБ₆ 187

96. *Црквена и манастирска имовина у Краљевини Србији на крају 1888. год.* - У Београду : У Државној штампарији Краљевине Србије, 1895. - VIII, 80 стр. ; 31 цм. (Прилози за статистику Краљевине Србије). - Упоредни наслов и текст на француском језику

ПБ₆ 4

97. *Мирослављево Јеванђеље* . - фототипско издање.

- У Бечу : Издање Његова величанства Александра I краља Србије, (1897). - 229 стр. + 360 копија. ; 47,5 цм
Р 1 (из ПБ₆ 26)

98. ВУЛИЋ, Никола

Антички споменици у Србији / од Н. Вулића и Антона фон Премерштајна. - Београд : Штампано у Државној штампарији Краљевине Србије, 1900. - стр. 14 - 51. ; 32 цм - Из XXXVIII Споменика Српске Краљевске Академије. - Са посветом Н. Вулића Луки Теловићу
ПБ₆ 117

99. УРОШЕВИЋ, Сава

О задатку Универзитета на просвећивању и моралном препорођају народа : ректорска беседа говорена о светосавској прослави на Универзитету / С. Урошевић. - Београд : Нова штампарија "Давидовић", 1909. - 15 стр. ; 23 цм - Са посветом Луки Теловићу
ПБ₆ 174

100. МАРИЋ, Петар Р.

Огледало судске правде у Србији : или на чему постоји имовна безбедност српских грађана / написао Петар Р. Марић. - Београд : Штампарија "Симеон Мироточиви", 1912. - 94 стр. ; 19 цм
ПБ₆ 400

101. ЈЕЗДИЋ, Коста Д.

Народ и државници Србије у 1912. и 1913. години / К. Д. Јездић.- Београд : Нова штампарија Давидовић, 1913. - 35 стр. ; 19,5 цм
ПБ₆ 398

102. *Стари српски споменици у Јужној Србији / са предговором Влад. Р. Петковића. - Београд - Земун : Тифдрук - штампа Графичког завода "Макарије", 1924. - XII, 48 стр. : илустр. ; 24 цм*
ПБ₆ 219

103. *Свето Јеванђеље по Јовану* / превели Војислав М. Петровић и Frederick W. Kingston. - London : Central Translations Institute, 1927. - 71 стр. : илустр. ; 15 цм
ПБ₆ 370

104. РАДОЈЧИЋ, Никола
Географско знање о Србији почетком 19. века : са две карте у прилогу. - У Београду : Државна Штампарија Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, 1927. - 100 стр. ; 23 цм (Посебна издања Географског друштва ; свеска 2)
ПБ₆ 170

105. СОЛОВЈЕВ, Александар В.
Законодавство Стефана Душана цара Срба и Грка / од Александра В. Соловјева. - Скопље : Скопско научно друштво, 1928. - 248 стр. ; 24 см
ПБ₆ 177

САДРЖАЈ

Предговор _____	3
Књиге о задужбинама _____	10
Уџбеници _____	14
Херцеговина _____	16
Националне теме _____	18
Стручна дела _____	21
Добротворна друштва _____	25
Календари и периодика _____	29
Остала дела _____	31

На корицама Каталога налазе се Основно писмо о оснивању задужбине Луке Ћеловића – Требињца, београдског трговца, и указ о озакоњењу Задужбине, који се налазе у публикацији Споменица великом добротвору Београдског универзитета Луки Ћеловићу – Требињцу, београдском трговцу, са извештајем о раду Задужбине до 31. XII 1930. (фонд Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић", сигнатура Р 3418)

Лука Теловић (1854 - 1929)
Велики добротвор Београдског универзитета
Поводом 150 година од рођења

Издавач
Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић” Београд

За издавача
Богољуб Мaziћ

Аутор изложбе и каталога
Даница Филиповић

Графички дизајн корица и припрема текста за штампу
Драгана Геџ

Штампа
КИЗ "Центар",
Београд, Прибојска 9

Тираж
200 примерака

Штампање каталога омогућила је
Задужбина Миливоја Јовановића и Луке Теловића
при Универзитету у Београду